

TLL, Tekniska Lärares Lärarförening

TLL-bladet, oktober 2015

Hej,

Så här innan v.44 där det finns tid avsatt för kompetensutveckling tänker jag på hur många timmar vi faktiskt får som adekvat kompetensutveckling av de avtalade 104 h. Dock är det två andra saker jag tänkte ta upp.

Det ena är att lärarlegitimationen och behörigheterna börjar märkas ute i skolorna. Lärare blir "ombedda" att sätta betyg åt kollegor som inte har legitimation. Det är ju ok enligt skollagen men man får inte glömma att det är myndighetsutövning att sätta betyg. Jag hoppas att de lärare som ska sätta betygen har fått tid för det då det inte bara handlar om att skriva under utan även att följa klassen och kunna bedöma under läsåret så att betygen blir rättvisa. Det är faktiskt den betygsättande läraren som har ansvaret om det blir fel.

Nu till det andra som jag tänkte ta upp. Från den 31 mars 2016 börjar en ny s.k. AFS att gälla från Arbetsmiljöverket. "Organisatorisk och social arbetsmiljö" (AFS 2015:4) heter den. Finns en hel del intressant i den.

10 § Arbetsgivaren ska se till att arbetstagarna känner till

1. vilka arbetsuppgifter de ska utföra,
2. vilket resultat som ska uppnås med arbetet,
3. om det finns särskilda sätt som arbetet ska utföras på och i så fall hur,
4. vilka arbetsuppgifter som ska prioriteras när tillgänglig tid inte räcker till för alla arbetsuppgifter som ska utföras, och
5. vem de kan vända sig till för att få hjälp och stöd för att utföra arbetet.

Arbetsgivaren ska därutöver säkerställa att arbetstagarna känner till vilka befogenheter de har enligt punkterna 1–5.

Förutom ovanstående paragraf där formuleringarna känns igen från föreläggandet till Stockholm stad så finns det annat matnyttigt i den också. Man kan ladda ner den på [Arbetsmiljöverkets hemsida](#) som PDF.

/Tibor Muhi

Redaktionen

Tibor Muhi,
Ansvarig utgivare
08-758 90 91

Sveriges Ingenjörer
08-613 8000

Styrelsen

www.tll.se
styrelsen@tll.se

Tibor Muhi

Ordförande,
Bromma gymnasium
tibor.muhi@berluc.se

Carl-Fredrik Mortimer

vice ordförande, Göteborg,
cfmortimer@hotmail.com

Stig Håkansson

Kassör, webmaster
stig@cadedu.se

Monica Tillberg Hesselbom

Sekreterare.
monica.tillberg@huddinge.se

Siv Jonsson

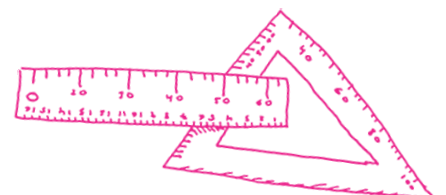
Ledamot.
siv.jonsson@karlstad.se

Eva Weber

Ledamot.
eva.weber@orkelljunga.se

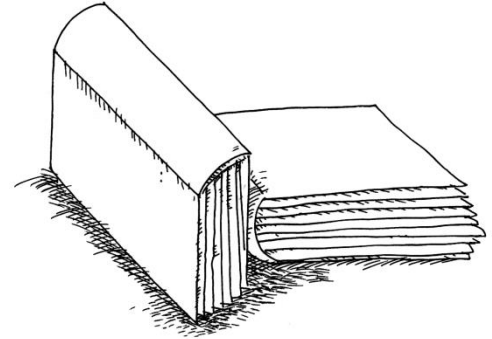
Per Rydén

Ledamot.
per.lions101s@gmail.com

En skola med ändamålsenlig organisation

Sen ett par år har skolans huvuduppdrag att förmedla kunskap lyfts fram. Då bör lärarna på högstadiet och gymnasiet organiseras som man gör med andra yrkesgrupper där man vill uppnå goda resultat. Lärare med en viss ämneskompetens måste kunna samarbeta frekvent både spontant och i organiserade möten dvs det som idag kallas kollegialt lärande. De mer erfarna ämneslärarna kan stödja den nyexaminerade men också få impulser till förnyelse. Alla lärare behöver stimuleras till utveckling oavsett hur beprövade metoder man använder. Eleverna på en skola får en mer likvärdig undervisning då ämneslärarna har möjlighet att samarbeta.

Under drygt ett decennium har tyngdpunkten i skolan lagts på **arbetslag av lärare där alla har olika kompetenser och lärarna inte kan räkna med något utbyte av arbetslaget vad gäller utvecklande av ämneskunskandet eller metodik kring detta. Det gäller även betygssättning som skall vara likvärdig över hela landet och är det nu oftast inte ens i samma skola.** Lärarna lämnas ensamma med sina metodiska ämnesproblem. Många lärare har undervisat i ämnen som de inte behärskar för att fylla upp sin tjänst inom arbets-laget. Arbetslag ”runt eleven” har bildats av social omsorg men kostar eleven möjligheter att utvecklas till optimal förmåga och kunskap.

Där så är möjligt pga kommunens storlek bör man organisera högstadium och gymnasium:

- Med parallellklasser och med flera lärare i samma ämne som kan samarbeta.
- Skolscheman med raster som sammanfaller och möjliggör spontana såväl som planerade möten.
- Lärare med tjänst i ämnen och på skolnivå som man har behörighet i.

Med rätt utnyttjad kompetens och bra samarbete kan man snabbare avhjälpa t ex låga matematik-kunskaper i skolan.

/Monica Tillberg Hesselbom

Skollagen om undervisning och betygssättning

(nedkortad och kursiverad av mig och gällande gymnasiets allmänna ämnen)

Skollagen om undervisning - 2 kap skollagen

- 13 §** Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen
- 18 §** Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska 1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och 2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder.
- 19 §** Om en person som avses i 18 § ska användas för att bedriva undervisning under längre tid än sex månader, ska huvudmannen först fatta beslut om detta.

Skollagen om betygssättning - 3 kap skollagen

- 16 §** Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska *betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning* att han eller hon är *behörig* att undervisa i *det ämne* som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. För de allra flesta lärartjänster gäller således ett absolut krav på legitimation för självständig betygssättning. Det *krävs dock inte behörighet i det aktuella ämnet*. För lärare som tillsvidareanställdes före den 1 juli 2011 hos sin nuvarande arbetsgivare gäller övergångsregler som ger rätt att sätta betyg oavsett om läraren har legitimation eller inte fram till den 1 juli 2015.

Sätta betyg tillsammans

Ifall en olegitimerad lärare ansvarar för undervisningen ska enligt skollagens 3 kap 16 § betyg sättas tillsammans med en legitimerad lärare. Detta gäller inte olegitimerade som var tillsvidareanställda före den 1 juli 2011, som omfattas av övergångsregler till den 1 juli 2015. Det finns inte heller något krav på att den legitimerade, medbedömande läraren ska ha behörighet i det aktuella ämnet. Lagstiftaren har ansett att en legitimerad lärare har de kunskaper som krävs för att sätta betyg, oberoende av vilket ämne detta gäller. Om de två lärarna inte kan enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. När en undervisande men icke legitimerad lärare och en medbedömande legitimerad lärare sätter betyg tillsammans ska båda signera betyget i betygskatalogen. Betygskatalogen ska också innehålla uppgifter om namn och titel på båda lärarna.

Medbedömare?

För dig som ska vara medbedömare innebär det att du behöver få möjlighet att ta del av och diskutera din icke-legitimerade kollegas betygsunderlag, helst löpande under tiden undervisningen pågår.

Ett sådant uppdrag bör alltså ingå i din tjänsteplanering redan vid läsårets/terminens början. Har detta uppdrag inte planerats i tid ska diskussioner föras med arbetsgivaren om hur utrymme ska skapas inom den ordinarie arbetstiden. Ifall uppdraget ges med kort varsel kan det bli fråga om beordrat övertidsarbete enligt sedvanliga regler.